

Urkund Analysis Result

Analysed Document: 0-6 ay arası bebeği olan annelerin bebek beslenme durumlarının incelenmesi.docx (D30772449)
Submitted: 9/25/2017 1:59:00 PM
Submitted By: serapkirici@kmu.edu.tr
Significance: 3 %

Sources included in the report:

ELİF KURTGÖZ TEZ.docx (D13913860)
feyzullah yılmaz.docx (D29760003)
tez.docx (D21336753)

Instances where selected sources appear:

5

International Journal of Human Sciences ISSN:2458-9489

Volume 14 Issue 3 Year: 2017

The Investigation of Feeding Condition of Infants Aged Between 0-6 Monthes 1 0-6 ay arası bebeği olan annelerin bebek beslenme durumlarının incelenmesi Serap Kırıcı2 Gülay Görak3

Abstract A descriptive research was carried out in order to evaluate the factors influencing mothers' and their infants' nutritional status of mothers having 0-6 months-old infants. Population and sample of the study was composed of 200 mothers with 0-6 months-old infants who voluntarily participated in the research when they went to paediatric department of two private hospitals in Karaman between 15th July, 2013 and 15th August, 2013. The questionnaire form was filled in by the researcher by interviewing the patients face-to-face. The collected data in the research were analysed through SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 15.0 version. Definitive statistical methods (number, percentage, average, standard deviation and chi-square test) were used to evaluate the data. The age range of the mothers taking part in the research was mainly between 19 and 24. 54.5 % of the babies were baby girls while 45.5 % of them were baby boys. The age (month) average of babies was $4,9 \pm 0,16$ (min: 0 month; max: 6 months). 94,5 % of the mothers were still breastfeeding their infants. 19 % of the mothers participating in the study were feeding their infants with supplementary food. The higher the education status of the mothers was, the more inclined they were to breastfeed their infants. There were found no meaningful correlation among the number of children, ages of mothers and breastfeeding, but training the mothers was established to effectively influence mothers to breastfeed their infants. It is strongly believed that the use of pacifier will be erroneous during the training of breastfeeding and so it should be abstained.

Keywords: Breast Milk, Infant Nutrition

(Extended English abstract is at the end of this document) **Özet** 0-6 ay arası bebeği olan annelerin bebeklerinin beslenme durumunu ve etkileyen faktörleri değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı. Araştırmanın evreni ve örneklemini Karaman'da iki özel hastaneye 15 Haziran 2013-15 Ağustos 2013 tarihleri arasında başvuran 0-6 ay arası bebeği olan araştırmayı gönüllü olarak kabul eden 200 anne oluşturdu. Anket formu yüz yüze görüşülerek araştırmacı tarafından dolduruldu.

0: tez.docx

82%

Araştırmada

elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 15,0 programı kullanılarak

analiz edildi. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma,

ki-kare) kullanıldı. Araştırmaya katılan annelerin yaş aralığı daha çok 19-24 aralığında bulunmaktaydı. Bebeklerin %54,5'ini kız, %45,5'ini erkek çocuğu oluşturmaktaydı. Bebeklerin yaş (ay) ortalaması 4,9±0,16 (min: 0 ay; maks: 6 ay) dır. Annelerin %94,5 'i bebeklerini halen emzirmekteydi. Araştırmaya katılan annelerin %19'u bebeklerine ek gıda vermekteydi. Annelerin eğitim düzeyi yükseldikçe anne sütünü ile beslenmenin arttığı görüldü. Çocuk sayısı, anne yaşı ile anne sütünü verme arasında anlamlı ilişki olmadığı, emzirme eğitiminin anne sütünü ile beslemeyi olumlu etkilediği belirlendi. Anne sütünü ile beslenme eğitimlerinde emzik kullanımının hatalı olacağı fikri benimsetilmeli. . Anahtar kelimeler: Anne sütünü; bebek beslenmesi

1. Giriş ve amaç Bebek ve çocuk ölümlerinin %70'inden fazlası önlenbilir nedenlerden kaynaklanmaktadır. Bu nedenlerden birisi yetersiz ve dengesiz beslenmedir. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ)'nün 2009 yılı verilerine göre bebek ve çocuk ölümlerinin %35'i yetersiz beslenmeden kaynaklanmaktadır.

0: feyzullah yılmaz.docx

90%

Beslenme yetersizliği ve beslenme yetersizliğine bağlı oluşan ölümlerin engellenmesindeki etkili faktör bebeklerin anne sütünüyle beslenmeleridir.

İlk altı ay sadece anne sütünü ile besleyerek her yıl 1,4 milyon bebeğin hayatının kurtulacağı ifade edilmektedir (WHO, 2009). Yeterli miktarda ve sürede verilen anne sütünü ile birlikte, uygun zamanda ek gıdalara başlanması ve çeşitlendirilerek devam ettirilmesi çocuk gelişimi açasından son derece önemli olmaktadır (Köksal, 2008). Ülkemizde ilk altı ay yalnızca anne sütünü verme oranı oldukça yüksektir; ancak yalnızca anne sütünü verme oranı ilerleyen zamanlarda azalmaktadır; ek gıdaya erken veya geç başlama sonucu çeşitli sorunlar görülmektedir (Bağ, 2006). UNICEF (Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu) ve DSÖ, bebeklerin doğumdan itibaren ilk 6 ay sade anne sütünü ile beslenmesini (doğal beslenme), bu süre içinde su dahil hiçbir ek besin verilmemesini ve yedinci aydan itibaren püre tarzında ya da katı ek gıdalara başlanmasını önermektedir (Gökçay, Garipağaoğlu, 2002). Türkiye'de ilk altı ayda bebeklerin karışık beslenmesi, en yaygın görülen beslenme şeklidir. Bu durum çoğu kez gereksiz ve yanlış bir uygulama olarak anne sütünü alan bebeklere ilk aylarda formül sütünler veya inek sütünü gibi başka sütünlerde verilmesi neticesinde görülmekte ve bir taraftan anne sütününün azalmasına sebep olarak diğer taraftan bebeği yapay beslenme tehlikeleri ile karşı karşıya getirerek önemli sağlık sorunlarına neden olmaktadır (Neyzi, Ertuğrul, 2002). Araştırma, 0-6 ay arası bebeği olan annelerin bebeklerinin beslenme durumunu ve etkileyen faktörleri değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı nitelikte yapıldı.

2. Araştırmanın Amacı ve Tipi

2.1. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme Araştırmanın evrenini, Karaman ili sınırları içinde yer alan iki özel hastanenin çocuk polikliniğine 15 Haziran 2013-15 Ağustos 2013 tarihleri arasında başvuran 0-6 ay arası bebeği olan anneler oluşturdu. Araştırmanın örneklemini, araştırmanın yapıldığı tarihte bu hastanelere başvuran araştırmaya katılmayı kabul eden iletişim problemi olmayan 0-6 ay arası bebeği olan 200 anne oluşturdu.

2.2. Verilerin Toplanması Araştırmanın gerçekleştirilebilmesi için hastane yönetimlerinden gerekli yazılı izinler alındı. Alınan izinler doğrultusunda araştırmada veriler, veri toplama aracı kullanılarak araştırmacı tarafından yüz yüze görüşme tekniği ile elde edildi. Çalışmaya katılan annelere gerekli açıklama yapılarak yazılı izin alındı. Her anneye yaklaşık 10-15 dakikalık süre ayrıldı. Veri toplama aracı literatür bilgilerinden yararlanılarak araştırmacı tarafından hazırlandı. Anket formu anne ve bebeklerin tanıtıcı özelliklerine ve annelerin bebeklerini besleme durumu, karşılaştıkları sorunlara ilişkin bilgilere yönelik toplam 41 sorudan oluştu.

2.3.

0: tez.docx

69%

Verilerin Değerlendirilmesi Araştırmada elde edilen veriler SPSS for Windows 15,0 programı kullanılarak analiz edildi. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metodlar (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma)

ayrıca ki-kare testi kullanıldı. Sonuçların değerlendirilmesinde $p>0,05$ değeri istatistiksel olarak anlamlı kabul edildi.

2.4. Araştırmanın Sınırlılıkları Araştırma yalnızca Karaman'da iki özel hastane polikliniğine verilerin toplandığı tarihler arasında hizmet almak için başvuran 0-6 ay arası bebeği olan, araştırmaya katılmayı kabul eden 200 anne ile sınırlıdır.

3. Bulgular Araştırma bulguları üç başlıkta ele alındı; 1. Anne ve bebeklerinin tanıtıcı özelliklerine ilişkin bulgular 2. Annelerin bebeklerini besleme durumu, karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulgular 3. Annelerin bazı demografik özellikleri ile bebek beslenme durumunun karşılaştırılmasını gösteren bulgular

3.1. Anne ve Bebeklerinin Tanıtıcı Özelliklerine İlişkin Bulgular Araştırma grubundaki 200 anneden %54,5'inin kız çocuğu, %45,5'inin erkek çocuğu olduğu, annelerin %42,5'inin 19-24 yaş aralığında bulunduğu ve % 43' ünün lise mezunu, %27,5'inin lisans mezunu olduğu görüldü. Annelerin %17,5'inin 6 aylık bebekleri olduğu ve genellikle %46,5 ile tek çocuk sahibi, %41 oranında iki çocuk sahibi oldukları görülmekteydi. Annelerin %46,0' sını çalışmayan,% 54'ünü çalışan anneler oluşturmaktaydı (Tablo 3-1).

Tablo 3-1: Anne Ve Bebeklerine İlişkin Bazı Tanıtıcı Özelliklerin Dağılımı (N=200)

Annelerin yaşı	n	%
19-24	85	42,5
25-29	59	29,5
30-34	33	16,5
35 yaş ve üzeri	23	11,5
Annelerin eğitim düzeyi		
Okur-yazar değil	2	1,0
İlk/ortaokul	49	24,5
Lise	86	43,0
Lisans	55	27,5
Yüksek lisans ve üstü	8	4,0
Annelerin çocuk sayısı		
1	93	46,5
2	82	41,0
3 ve üzeri	25	12,5
Annelerin çalışma durumu		
Çalışan	108	54,0
Çalışmayan	92	46,0
Bebeklerin cinsiyeti		
Kız	109	54,5
Erkek	91	45,5
Bebeklerin aylık durumları		
> 1	58	29,0
1	31	15,5
2	21	10,5
3 ve üzeri	90	45,0

3.2. Annelerin Bebeklerini Besleme Durumu, Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulgular

Tablo 3-2: Bebeklerin Beslenme Durumlarına Ait Bazı Özelliklerin Dağılımı (N=200)

n % Bebeklerin anne sütü alma durumu Alan 185 92,5 Almayan 15 7,5 Anne sütü verilme şekli Emzirme 154 77,0 Sağılarak 1 0,5 Emzirme ve sağma birlikte 45 22,5 Ağızdan verilen ilk gıda Ağız sütü 181 90,5 Hazır mama 16 8,0 Şekerli su 2 1,0 İnek sütü 1 0,5 Ek gıda Veren 38 19,0 Vermeyen 162 81,0

Tablo 3-2'de annelere bebeklerine anne sütü verip vermediği sorulduğunda, %92,5'inin anne sütü verdikleri, %77' sinin bebeklerini yalnız emzirerek, %22,5'inin hem emzirip hem de sağarak beslediği aynı zamanda annelerin %90,5'i bebeklerine ilk gıda olarak ağız sütü verdiği, %19'unun ek gıdaya başladığı görüldü.

Tablo 3-3: Annelerin Bebeklerine Ek Gıda Verme Durumlarına İlişkin Bulgular (N=38) Ek gıdaya başlama zamanı n % 1.ay 9 23,7 2.ay 26 68,4 4.ay 3 7,9 Ek gıdaya başlama nedeni Doktor önerisi ile 13 34,2 Anne sütü yetmediği için 14 36,8 Sosyal nedenler 5 13,2 Diğer (sağlık soruları, bebeğin memeyi almaması) 6 15,8

Tablo 3-3'de annelerin %68,4'ünün 2.aydan, %23,7'sinin 1.aydan, %7,9'unun 4.aydan itibaren ek gıdaya başladığı görülürken; ek gıdaya başlayan 38 anneden 14'ü kendi sütü yetmediği için, 13'ü doktor önerisi ile 6'sı diğer nedenlerden, 5'i sosyal nedenlerden dolayı ek gıdaya başladığını belirtti.

3.3. Annelerin Bazı Demografik Özellikleri İle Bebek Beslenme Durumunun Karşılaştırılmasını Gösteren Bulgular

3-4: Annelerin Bazı Demografik Özellikleri (Eğitim, Çocuk Sayısı, Yaş) İle Anne Sütü Verme Durumunun Karşılaştırılması (N=200) Anne Sütü Verme Durumu

Özellikler Evet Hayır Test ve anlamlılık

n % n % Eğitim durumu

$\chi^2=9,536$ $p=0,049$

Okur-yazar değil 1 50,0 1 50,0 İlk/ortaokul 45 91,8 4 8,2 Lise 77 89,5 9 10,5 Lisans 54 98,2 1 1,8 Yüksek lisans ve üstü 8 100,0 0 0,0 Çocuk sayısı 1 86 92,5 7 7,5 $\chi^2=0,575$ $p=0,902$

2 75 91,5 7 8,5 3 20 95,2 1 4,8 4 3 100,0 0 0,0 5 1 100,0 0 0,0 Annelerin yaşları 19-24 78 91,8 7 8,2 $\chi^2=0,678$ $p=0,954$

25-29 54 91,5 5 8,5 30-34 31 93,9 2 6,1 35-40 22 95,7 1 4,3

Tablo 3-4'de, ilk/ortaokul mezunu anneler (%91,8), lise mezunu anneler (%89,5), lisans ve yüksek lisans/doktora mezunu anneler (%98,2) ve (%100) gibi büyük bir oranda bebeklerine anne sütü vermektedir. Annelerin eğitim durumları ile bebeklerine anne sütü verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi. Annelerin anne sütü verme durumu eğitim durumlarına göre farklılık göstermektedir ($p>0,05$). Bütün yaş gruplarında annelerin bebeklerine %90 üzeri oranda anne sütü verdikleri, annelerin yaşları ile bebeklerine anne sütü verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlendi ($p<0,05$). Çalışmada tek ve birden fazla çocuğu olan annelerin bebeklerine %90 üzeri oranda anne sütü verdikleri

anlaşılmaktadır. Annelerin çocuk sayıları ile bebeklerine anne sütü verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlendi ($p < 0,05$).

Tablo 3-5: Annelerin Eğitim Durumları Ve Yaşları İle Bebeklerine Verdikleri İlk Gıdanın Karşılaştırılması (N=200) Verilen İlk Gıda

Özellikler Ağız sütü Hazır mama Şekerli su İnek sütü Test ve anlamlılık

n % n % n % n % Eğitim Durumu $\chi^2=5,948$ $p=0,919$

Okur-yazar değil 2 100,0 0 0,0 0 0,0 0 0,0 İlk/Ortaokul 45 91,8 3 6,1 1 2,0 0 0,0 Lise 78 90,7 8 9,3 0 0,0 0 0,0 Lisans 48 87,3 5 9,1 1 1,8 1 1,8 Yüksek lisans ve üstü 8 100,0 0 0,0 0 0,0 0 0,0 Annelerin Yaşları 19-24

76 89,4 9 10,6 0 0,0 0 0,0 $\chi^2=18,269$ $p=0,032$

25-29

54 91,5 5 8,5 0 0,0 0 0,0 30-34 28 84,8 2 6,1 2 6,1 1 3,0 35-40 23 100,0 0 0,0 0 0,0 0 0,0

Tablo 3-5'de ilk/ortaokul mezunu anneler (%91,8), lise mezunu anneler (%90,7), lisans ve yüksek lisans/doktora mezunu anneler (%87,3) ve (%100) gibi büyük bir oranla bebeklerine verdikleri ilk gıdanın ağız sütü olduğu görülmektedir. Annelerin eğitim durumları ile bebeklerine verdikleri ilk gıda arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlendi ($p < 0,05$). 19-24 yaş aralığındaki annelerin %89,4'ünün, 25-29 yaş aralığındaki annelerin % 91,5'inin, 30-34 yaş aralığındaki annelerin %84,8'inin, 35-40 yaş aralığındaki annelerin tamamının ağız sütü verdiği görülürken, hazır mamayı tercih eden annelerin %10,6 oranında 19-24 yaş ve %8,5 oranında 25-29 yaş aralığındaki annelerden oluştuğu ve 30-34 yaş grubu annelerin %6,1'inin ise şekerli su verdiği görüldü. Annelerin yaşları ile bebeklerine verdikleri ilk gıda arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlendi ($p > 0,05$).

Tablo 3-6: Annenin Bazı Demografik Özellikleri (Eğitim, Çocuk Sayısı, Yaş) İle Ek Gıda Verme Durumlarının Karşılaştırılması (N=200) Ek Gıda Verme Durumu

Özellikler Evet Hayır Test ve anlamlılık

n % n % Eğitim Durumu $\chi^2=20,633$ Okur-yazar değil 2 100,0 0 0,0 İlk/ortaokul 14 28,6 35 71,4 $p=0,000$

Lise 19 22,1 67 77,9 Lisans 2 3,6 53 96,4 Yüksek lisans ve üstü 1 12,5 7 87,5 Çocuk Sayısı 1 17 18,3 76 81,7 $\chi^2=9,963$ $p=0,41$

2 16 19,5 66 80,5 3 2 9,5 19 90,5 4 2 66,7 1 33,3 5 1 100,0 0 0,0 Annelerin Yaşları 19-24 18 21,2 67 78,8 $\chi^2=1,932$ $p=0,587$

25-29 12 20,3 47 79,7 30-34 6 18,2 27 81,8 35-40 2 8,7 21 91,3 Çalışma Durumu Çalışan 27 25,0 81 75,0 $\chi^2=5,492$ $p=0,019$ Çalışmayan 11 12,0 81 88,0

Tablo 3-6'de ilk/ortaokul mezunu annelerin %71,4'ü, lise mezunu annelerin % 77,9'u, lisans mezunu annelerin % 96,4'ü ve yüksek lisans/doktora mezunu annelerin % 87,5'ü ek gıda vermemektedir. Annelerin eğitim durumları ile bebeklerine ek gıda verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, annelerin bebeklerine ek gıda verme durumunun annelerin eğitim durumuna göre farklılık gösterdiği belirlendi ($p>0,05$). Annelerin eğitim durumları arttıkça bebeklerine ek gıda vermeyi tercih etmedikleri çok net bir şekilde anlaşılmakta; Tek çocuk sahibi olan annelerin %81,7' sinin, iki çocuk sahibi anneler %80,5 oranla, üç çocuk sahibi anneler %90,5 oranla, dört çocuk sahibi annelerin % 33,3' ünün bebeklerine ek gıda vermedikleri görüldü. Annelerin çocuk sayıları ile bebeklerine ek gıda verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, annelerin bebeklerine ek gıda verme durumunun annelerin sahip olduğu çocuk sayılarına göre farklılık gösterdiği belirlendi ($p>0,05$). 19-24 yaş grubu annelerin % 78,8'i ek gıda vermezken, 25-29 yaş grubu annelerin %79,7' si 30-34 yaş grubu annelerin % 81,8'i ve 35-40 yaş grubu anneler ise % 91,23 gibi büyük bir oranla ek gıda vermedikleri görüldü. Annelerin yaşları ile bebeklerine ek gıda verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlendi ($p<0,05$). Annelerin çalışma durumları ile bebeklerine ek gıda verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, annelerin bebeklerine ek gıda verme durumunun annelerin çalışma durumlarına göre farklılık gösterdiği belirlendi ($p>0,05$).

4. Tartışma Bu bölümde ele alınan bulgular üç başlık altında tartışıldı; 1.Anne ve bebeklerin tanıtıcı özelliklerine ilişkin bulguların tartışılması 2.Annelerin bebeklerini besleme durumu, karşılaştıkları sorunlara ilişkin bulguların tartışılması 3. Annelerin bazı demografik özellikleri ile bebek beslenme durumunun karşılaştırılmasını gösteren bulguların tartışılması

4.1. Anne ve Bebeklerinin Tanıtıcı Özelliklerine İlişkin Bulguların Tartışılması Araştırmaya katılan 200 bebeğin %54, 5'i kız, % 45,5'i erkek çocuğudur. Bebeklerin yaş (ay) ortalaması 2, 49 ± 0, 16 (min:0 ay; maks:6 ay) arasında değişmektedir. Araştırmaya katılan, anne grubunun % 46'sını ev hanımları, %54'ünü çalışan anneler oluşturdu. Annelerin %46,5'inin bir çocuğu, % 41'inin iki çocuğu ve %12,5'inin üç ve üzerinde çocuğu olduğu görüldü. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması 2013 (TNSA 2013) verilerine göre toplam kadın nüfusunun %14,8'ini 15-24, % 16,2'sini 25-34 ve %7,7'sini de 35-39 yaş grubundaki kadınlar meydana getirmektedir. Çalışmada 200 annenin yaşlarının daha çok % 42,5'inin 19-24 aralığında olduğu, %29,5'inin 25-29, %16,5'inin 30-34, %11,5' inin 35-40 yaş grubu annelerden oluştuğu görüldü. Balcı ve arkadaşlarının (2010) yaptığı çalışmada annelerin %57,5'i ilkökul mezunu olduklarını belirtmiştir. Çalışma grubumuzu oluşturan annelerde ise eğitim düzeyi daha yüksekti.

4.2. Annelerin Bebeklerini Besleme Durumu, Karşılaştıkları Sorunlara İlişkin Bulguların Tartışılması TNSA (2013) verilerine göre Türkiye genelinde tüm çocukların %96'sı bir süre emzirilmiştir. Deveci ve arkadaşlarının (2006) Manisa il merkezinde 0-24 aylık çocuğu olan annelerde yaptığı çalışmada bebeklerin %97,4'üne anne sütü verildiği belirtilmiştir. Çalışmada annelerin bebeklerini emzirme oranı literatür bilgileriyle benzerlik göstermektedir. TNSA (2013) raporunda çocukların % 26'sının anne sütünden önce başka bir gıda aldığı ifade edilmiştir. Onbaşı'nın (2009) Edirne'de yaptığı çalışmada eğitim grubundaki annelerin %95,6'sı, kontrol grubundakilerin ise %84'u ilk besin olarak bebeklerine anne sütü verdiği saptanmıştır (9). Tunçel ve arkadaşlarının (2006) yaptığı çalışmada, annenin ilk sütünün bebeğe verilmesi gerektiğini düşünenlerin oranı %88 bulunmuştur. Çalışmada annelerin bebeklerine % 95

oranla ilk olarak ağız sütün (anne memesinde oluşan ilk sütün) verdiği saptandı. Bu sonuçlar çalışmamızla uyumlu bulundu. Çalışmada, annelerin %19'u bebeklerine ek gıda vermektedir. Çalışmada annelerin ek gıdaya başlama oranları 1.ayda %4,5 iken, Bağ'ın (2006) yapmış olduğu çalışmada bu oran 1.ayda %51'dir . şaşmaz ve arkadaşlarının (2000) yılında Adana Doğankent Beldesi'nde yaptıkları bir araştırmada; bebeklerin %33,4'üne ilk altı ayda, ek besine başlandığı saptanmıştır. Literatürdeki bilgi çalışmadaki sonuçla farklılık göstermektedir. Bu farklılığın nedeni annelerin anne sütün ve ek gıdalarla ilgili bilgilerinin senelere bağlı artması olabilir. Çalışmada, annelerin %77,5'inin ek gıdaya başlamadan önce 6 ay tek başına anne sütün ile beslemeyi düşündükleri görüldü. TNSA (2013) verilerine göre emzirilen çocukların %50'sinin doğumdan sonraki ilk bir saat içinde emzirmeye başladığı bildirilmiştir. Çalışmada da annelerin %64'ü bebeklerini ilk yarım saat içinde emzirmiştir. Bu orandaki artış da diğer emzirme bilgileriyle uyumlu bir artıştır.

4.3. Annelerin bazı demografik özellikleri ile bebek beslenme durumunun karşılaştırılmasını gösteren bulguların tartışılması Bayram'ın (2006) yaptığı çalışmada eğitim seviyesi arttıkça emzirme toplam puanları da anlamlı şekilde artış göstermiştir. Benzer şekilde çalışmada da annelerin eğitim düzeyi arttıkça anne sütün verme oranları artmaktadır. Çalışmada annelerin yaşları ve çocuk sayıları ile bebeklerine anne sütün verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olmadığı, annelerin %90'ının bebeklerine anne sütün verdikleri belirlendi ($p < 0,05$). Ünsal ve arkadaşlarının (2003) alışmasında ise primipar olan annelerin multipar olan annelerle kıyaslandığında emzirme yüzdeleri anlamlı derecede yüksek bulunmuştur. Çalışmadaki farklılık ülkemizdeki sağlık politikalarında, ana çocuk sağlığı ve aile planlama merkezinde emzirme eğitiminin zorunlu olmasına bağlı olabilir. Ülkemizde yapılan benzer çalışmalarda savımızı destekler niteliktedir. Çalışmada annelerin yaşları ile bebeklerine verdikleri ilk gıda arasında anlamlı bir ilişki olduğu annelerin yaşlarının artmasıyla bebeklerine ilk gıda olarak anne sütün verme oranının arttığı belirlendi ($p > 0,05$). Sonuç, çalışmada annelerin birden fazla çocukları olduğunda anne sütün eğitimi almalarıyla paralellik göstermektedir. Annelerin yaşla birlikte doğum sayısının artması, bilgi düzeyinin ve anne sütün ile ilgili farkındalığın yükselmesine bağlı olabilir. Çalışmada annelerin eğitim durumları ile bebeklerine ek gıda verme durumları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, annelerin bebeklerine ek gıda verme durumunun annelerin eğitim durumuna göre farklılık gösterdiği, eğitim seviyesinin artmasıyla annelerin ek gıda verme oranının azaldığı belirlendi ($p > 0,05$). Harran bölgesinde Karakoç-Kaya ve arkadaşlarının (2006) yaptığı çalışmada ise anne sütün ile beslenme ve ek gıdalara ilişkin bilgilerinin kadının eğitim düzeyi ile doğru orantılı bir artış göstermiştir. Literatürdeki bilgi çalışmadaki sonuçla paralellik göstermektedir. Çalışmada tüm yaş grubu annelerde ek gıda vermeme durumu birbirine benzer oranlarda olduğundan aralarında anlamlı bir ilişki bulunmadı ($p < 0,05$). Çalışmada annelerin yaşlarının ek gıdaya başlamaları üzerinde etkisinin olmadığı görüldü. Çalışmada annelerin çocuk sayıları ile bebeklerinin ek gıda verip vermeme davranışları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, annelerin bebeklerine ek gıda verme durumunun annelerin sahip olduğu çocuk sayılarına göre farklılık gösterdiği ortaya çıktı. Çalışmada çocuk sayısının artması ile annelerin ek gıdayı tercih etmedikleri belirlendi ($p > 0,05$). Ünsal ve arkadaşlarının (2003) yaptığı çalışmada tek çocuk sahibi olan anneler birden fazla çocuğu olan annelerle kıyaslandığında ilk altı ay ek gıda vermeme yüzdelerinin istatistiksel olarak anlamlı derecede yüksek olduğu görüldü. Literatürdeki bilgi çalışmadaki sonuçla farklılık göstermektedir. Çalışmada multipar annelerin primipar annelere göre daha tecrübeli olduğu belirlendi.

Annelerin çalışıp çalışmama durumları ile bebeklerine ek gıda verip vermeme davranışları arasında anlamlı bir ilişki olduğu, annelerin bebeklerine ek gıda verme durumunun annelerin çalışma durumlarına göre farklılık gösterdiği ortaya çıktı ($p>0,05$). Annelerin alışma durumları ek gıdaya erken başlamaya eğilimli olduklarını gösterdi. Nedenler arasında, çalışmaya katılan annelerin %56 'sı çalışan grubu annelerden oluşmasına bağlı olarak iř hayatına geri dönmeleri, bebeklerine yeterince vakit ayıramamaları, emzirme sayısında, sütte azalma ve emzirmeyi erken dönemde sonlandırmalarına bağlı olabilir.

5. Sonuç 0-6 ay arası bebeği olan annelerin emzirme oranları yüksek ancak ek gıdaya uygun zamanda başlamayan annelerin bulunması ilk altı ayda bebeklerin sadece anne sütü ile beslenmesinin yeterli olduğu konusunda annelerde bilgi eksikliği olduğu görülmektedir. 0-6 aylık bebek beslenmesinde anne sütü verme ve emzirme davranışlarında annenin eğitim düzeyi olumlu yönde etkili oldu. Annenin yaş artışı ve ocuk sayısı anne sütü verme ve emzirme davranışlarında etkili olmadı. Annenin yaş, ocuk sayısının artışı ve eğitim düzeyinin yükselmesi ile ek gıdaya başlama azalmakta, annenin çalışıyor olması ile ek gıdaya başlama artmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda neriler; Annelere doğumdan önce ve sonra verilen eğitimin yaygınlaştırılarak anne sütü, emzirme ve ek gıdalar konusunda bilgi eksikliklerinin giderilmesi özellikle eğitim düzeyi düşük annelere bebek beslenmesi konusunda bilgi verilmesi gerekir. Anne sütü ile beslenme eğitimlerinde emzik kullanımının hatalı olacağı üzerinde durulmalı. Sosyal medya, kamu kuruluşları, sağlık personeli özellikle de hemşirelerin bu konuda toplumda eğitimi yaygınlaştırarak bütün anneleri bilinçlendirmesi gerekmektedir. Doğum sonu dönemde emzirme sorunları ozlerek anne sütünün devamı sağlanarak, çalışan annelerin iř ortamında bebeklerini emzirebilecekleri sütlerini sağayabilecekleri ve saklayabilecekleri ortam sağlanmalı ve esnek çalışma koşulları oluşturulmalı, bebeklerine ilk altı ay sadece anne sütü vermelerinin önemi üzerinde durulmalıdır.

Kaynaklar WHO (world health organization).(2009). Infant and Young Child Feeding. Erişim tarihi 07.08.2013, Erişim adresi, http://whqlibdoc.who.int/publications/2009/9789241597494_eng.pdf Köksal, E.(2008). Beslenme ve Bilişsel Gelişim. Ankara, Sağlık Bakanlığı Yayınları. Bağ, .(2006). Annelerin Anne Sütü Hakkındaki Bilgi Düzeyi ve Emzirmeyi Etkileyen Psikososyal Faktörler. Tepecik Eğitim ve Araştırma Hastanesi ocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı. Uzmanlık Tezi, İzmir, 2006. Gökçay, G.,&Garipağaoğlu, M.(2002). Sağlıklı ocuğun Beslenmesi. Ed: Neyzi O, Ertuğrul T. Pediatri I. İstanbul, Nobel Tıp Kitabevi. Neyzi, O.,&Ertuğrul, T.(2002). Pediatri I. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul. Türkiye Nüfus ve Sağlık Araştırması.(2013). Erişim tarihi 15.08.2014, Erişim adresi, http://www.hips.hacettepe.edu.tr/TNSA2013_sonucular_sunum_2122014.pdf Balcı E, Kondolot N, Horoz D, Elmalı F, iek B, Demirtaş F.(2012). Anne Sütü ile Beslenme Sresini Etkileyen Etmenler: Türkiye'de Kayseri ilinden kesitsel bir araştırma. Türk Pediatri Arşivi, 47: 99-103. Devenci S, Kaplan Y, Eser E.(2006). Manisa il merkezinde kentsel ve yarı kentsel iki sağlık ocağı bölgesinde 0-24 aylık çocuğu olan annelerin bebek-ocuk beslenmesi konusundaki kimi bilgi ve davranışları ile çocukların antropometrik ölümlerin saptanması. 10. Ulusal Halk Sağlığı Kongresi. Kongre Kitabı. Onbaşı ř.(2009). Doğum ncesinde Anne Adaylarına Verilen Anne Sütü ve Emzirme Eğitimin Emzirme Oranına ve Süresine Etkisi. Trakya Üniversitesi Tıp Fakültesi ocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı. Uzmanlı Tezi, Edirne.

Tunçel EK, Dünder C, Canbaz S, Pekşen Y.(2006). Bir Üniversite Hastanesine Başvuran 0-24 Aylık Çocukların Anne Sütü İle Beslenme Durumlarının Saptanması. Cumhuriyet Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu

0: ELİF KURTGÖZ TEZ.docx

83%

Dergisi, 10(1):1-6.

Şaşmaz T, Tanır F, Demirhindi H, Aytaç N, Akbaba M.(2001). Adana Doğankent Belde'sinde 0-3 Yaş Arasındaki Çocukların Anne Sütü Alma Durumunun Araştırılması. Beslenme ve Diyet Dergisi, 30: 29-31.

Bayram F.(2006). Postpartum Dönemdeki Annelerin Anne Sütünün Önemi Hakkında Bilgi Düzeylerinin İncelenmesi. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Afyonkarahisar. Karakoç Kaya Ö, Şimşek Z, Karataş H.(2004). Harran Üniversitesi Araştırma Ve Uygulama Hastanesi Çocuk Cerrahi İle Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Kliniklerinde Yatan 0 – 24 Aylık Çocuğu Olan Annelerin Anne Sütü İle Besleme Ve Ek Gıdalara İlişkin Bilgileri. Sağlık ve Toplum Dergisi, 3: 1-5. Ünsal H, Atlıhan F, Özkan H, Targan S,

0: ELİF KURTGÖZ TEZ.docx

100%

Hassoy H.(2005). Toplumda anne sütü verme eğilimi ve buna etki eden faktörler. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, 48(3): 226-233.

Extended English abstract

This paper was carried out as a descriptive research in order to evaluate the factors influencing nutritional status of mothers with an infant. Questions asked: • How long does it take only to breastfeed the infants? • When do mothers start to feed supplementary food? • When mothers are educated on the benefits of breast milk, does that influence mothers to breastfeed their infants? • Does the number of children increase the breastfeeding? • What are the problems that mothers come across? • The research data were compiled from two private hospitals between June 15th, and August 15th, 2017. Population of the study was composed of mothers with 0-6 months-old infants going to paediatric department of two private hospitals in Karaman between 15th July, 2013 and 15th August, 2013. The sample of the study was made up of 200 mothers with 0-6 months-old babies having no communication problems and accepting to take part in the research at the time during which the research was carried out. The required written permission was granted by the hospital management for the research to be carried out (SID 1, SID 2, SID 3, and SID 4). The data present in the research was obtained by means of face-to-face interviews, using data collection tool with regard to the obtained permissions. The written permission was acquired after necessary explanations were made to the mothers who had participated in the study (SID 5). Each mother was given an interview period of 10 to 15 minutes. The collected data in the research were analysed through SPSS for Windows 15.0 version. Definitive statistical methods (number, percentage, average, standard

deviation) and chi-square test were used to evaluate the data. The value of $p > 0,05$ was accepted to be statistically significant in the evaluation of the results. The research was limited to 200 mothers with 0-6 months-old babies applying to paediatric department of two private hospitals in Karaman between the dates on which the data were collected. Data collection tool was established by making use of literature reviews. The questionnaire form was made up of 41 questions in total related to information on mothers' and their babies' indicative characteristics, their nutritional status and problems they encountered (SID 6). The age range of the mothers taking part in the research was mainly between 19 and 24. 54.5 % of the babies were baby girls while 45.5 % of them were baby boys. The age (month) average of babies was $4,9 \pm 0,16$ (min: 0 month; max: 6 months). 94,5 % of the mothers were still breastfeeding their infants. It was observed that 68,5% of the mothers were trained on the benefits of breastfeeding, breast milk and supplementary foods. It was confirmed that 95 % of the mothers provided their infants with colostrum as the first nutriment. 51 % of the mothers intended to breastfeed their infants for 2 years. 64 % of the mothers were found to breastfeed their infants in the first half an hour within the scope of research. 19 % of the mothers participating in the study were feeding their infants with supplementary food. The higher the education status of the mothers was, the more inclined they were to breastfeed their infants; on the other hand, mothers with infants refusing to suck milk were found to feed their babies using breast pumps. There were found no meaningful correlation among the number of children, ages of mothers and breastfeeding, whereas training the mothers was found to be effectively influencing mothers to breastfeed their infants. The mothers having 0-6 months-old infants had a higher rate of breastfeeding; however, it appeared that there were some mothers who failed to start to feed their infants with supplementary foods in time, and that mothers had lack of information about the fact that feeding their infant with only breast milk was sufficient. During the process of breastfeeding behaviour of the 0-6 months-old, the mothers' educational levels had a positive impact. Mothers' aging and number of children showed no improvement in their breastfeeding behaviour. When mothers' age, number of children and education level increased, their rate of starting to use supplementary foods decreased and if the mothers were working, their rate of starting to supplementary foods rose.

Recommendations on the results of the experiment:

It is necessary that mothers be trained extensively before and after the delivery, that mothers' lack of information about breastfeeding, breast milk and supplementary foods be compensated, especially in mothers with low levels of education, that they should be informed and trained about the breastfeeding and nurture. While training mothers on breast milk, it should be noted how erroneous might be to use a pacifier for the infant. Social media, public institutions, healthcare personnel and especially nurses should disseminate information and public awareness should be raised among all mothers. In the postpartum period, breastfeeding problems must be handled and breast milk should be provided for the infants, there must be places for mothers to breastfeed their infants, pump their breast milk and store it in the workplaces, mothers must be provided with flexible working conditions and it should be dwelt on the importance of breastfeeding infants only with breast milk during the first 6 months.

1 Bu makale, Serap Kırıcı'nın yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir. 2 Öğretim Görevlisi, Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, Sağlık Bakım Hizmetleri Bölümü, serapkirici@kmu.edu.tr 3 Prof. Dr., İstanbul Bilim Üniversitesi, Florence Nightingale Hastanesi Hemşirelik Yüksekokulu, gulaygorak@hotmail.com 2

Last, N., Last, N., & Last, N. (2017). Title in article's language. Journal of Human Sciences, 14(3), NNN-NNN. doi:10.14687/jhs.v14i3.NNNN

hdphoto1.wdp

Hit and source - focused comparison, Side by Side:

Left side: As student entered the text in the submitted document.

Right side: As the text appears in the source.

Instances from: ELİF KURTGÖZ TEZ.docx

3: ELİF KURTGÖZ TEZ.docx 83%

Dergisi, 10(1):1-6.

Şaşmaz T, Tanır F, Demirhindi H, Aytaç N, Akbaba M.(2001). Adana Doğankent Belde'sinde 0-3 Yaş Arasındaki Çocukların Anne Sütü Alma Durumunun Araştırılması. Beslenme ve Diyet Dergisi, 30: 29-31.

3: ELİF KURTGÖZ TEZ.docx 83%

Dergisi. 2009; (52): 176-182. 62. Şaşmaz T, Tanır F, Demirhindi H, Aytaç N, Akbaba M. Adana Doğankent Beldesi'nde 0-3 yaş arasındaki çocukların anne sütü alma durumunun araştırılması. Beslenme ve Diyet Dergisi. 2001;30(3): 29-34. 63.

4: ELİF KURTGÖZ TEZ.docx 100%

Hassoy H.(2005). Toplumda anne sütü verme eğilimi ve buna etki eden faktörler. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi, 48(3): 226-233.

4: ELİF KURTGÖZ TEZ.docx 100%

Hassoy H. Toplumda anne sütü verme eğilimi ve buna etki eden faktörler. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi.2005.48:226-233. 60.

Instances from: feyzullah yılmaz.docx

1: feyzullah yılmaz.docx

90%

Beslenme yetersizliği ve beslenme yetersizliğine bağlı oluşan ölümlerin engellenmesindeki etkili faktör bebeklerin anne sütüyle beslenmeleridir.

1: feyzullah yılmaz.docx

90%

The source document can not be shown. The most likely reason is that the submitter has opted to exempt the document as a source in Urkund's Archive.

Instances from: tez.docx

0: tez.docx

82%

Araştırmada

elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 15,0 programı kullanılarak

analiz edildi. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metotlar (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma,

0: tez.docx

82%

The source document can not be shown. The most likely reason is that the submitter has opted to exempt the document as a source in Urkund's Archive.

2: tez.docx

69%

Verilerin Değerlendirilmesi Araştırmada elde edilen veriler SPSS for Windows 15,0 programı kullanılarak analiz edildi. Verileri değerlendirilirken tanımlayıcı istatistiksel metodlar (sayı, yüzde, ortalama, standart sapma)

2: tez.docx

69%

The source document can not be shown. The most likely reason is that the submitter has opted to exempt the document as a source in Urkund's Archive.